

Sosyal Bilimlerde Kuramlar

Editör: Doç. Dr. Figen EREŞ

Editör: Doç. Dr. Figen EREŞ

SOSYAL BİLİMLERDE KURAMLAR

ISBN 978-605-241-244-2

DOI 10.14527/9786052412442

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2018, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindeks.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Mayıs 2018, Ankara

Yayın-Proje: I. Tual Şekercigil
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kuşcuoğlu
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited Şirketi
Çetinemeç Bulvarı 1314.Cadde No:37A-B
0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 33365

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net

*21. yüzyılın cahilleri,
okuma-yazma bilmeyenler değil;
okumayanlar, öğrendikleri yanlış bilgileri değiştiremeyenler
ve yeniden öğrenemeyenlerdir.*

Alvin Tofler

ÖN SÖZ

Toplumlar, toplumsal ilişkiler ve sosyal davranışlar hakkında bildiklerimizin çoğu, sosyal bilimlerin çeşitli kuramları sayesinde ortaya çıkmıştır. Bu kuramların tümü, toplum, ilişkiler ve sosyal davranış hakkındaki anlayışımıza büyük katkı sağlamıştır. Sosyal bilimlerde kuramlar, insan davranışının veya performansının bazı yönlerinin nasıl organize edildiğini açıklar. Dolayısıyla bu düşünsel davranış hakkında tahminlerde bulunmamızı sağlar. Böylece kuramlar, araştırmacıları çalışmalarında yönlendirir. Kuramlar, insanların kendi dünya deneyimlerinden anlamaya çalıştıkları bakış açısıdır. Bir kuram iki veya daha fazla gözlemlenebilir gerçek arasındaki ilişkiyi açıklamak için ortaya konan tutarlı bir varsayımlar grubudur. Bu varsayımlar, yaşamı kolaylaştıran, çözülemez çözmeye çalışan görünmez yollardır. Kuramın bileşenleri, iyi tanımlanmış kavramlar ve ilkelerdir. Başka bir deyişle bir kuram, kendiyile ilgili kavramlar ve ilkeler kümesidir. Bu kavram ve ilkeler, bir olgu ile ilgilidir ve amacı, bir fenomeni açıklamak veya tahmin etmektir. Kuram, gözlemlendiğimizi isimlendirmek ve kavramlar arasındaki ilişkileri açıklamamıza yardım eder. Gördüğümüz şeyi açıklamamıza ve değişim getirmenin yollarını bulmamıza izin verir. Kuram, bir sorunu tanımlamamıza ve durumu değiştirmemizi sağlayacak bir araçtır. Bir kuram, gelecekteki eğitimimiz için bir arka plandır. Pratikte bir şeyler yapmayı öğrenebiliriz, ancak kuram olarak nasıl çalıştığını biliyorsak, becerilerimiz daha güçlü olacaktır. Örneğin, herhangi bir kuram dersi almadan pratikte bir arabayı nasıl kullanabileceğimizi öğrenebiliriz, ancak araba aniden durursa, sorunu nasıl bulacağımız, bu sorunu nasıl çözeceğimize dair hiçbir fikrimiz olmaz. Kuşkusuz, kuram okumak tüm sorulara yanıt vermez fakat sorunu daha hızlı ve etkili bir şekilde çözmeye yardımcı olur. Kuram, görüşümüzü daha da genişletir ve becerilerimiz gelişir. Bununla birlikte, ilk önce kuram öğrenmenin gerekli olmadığı koşullar vardır. Edinilecek pratik bilgi ve beceriler olabilir. Bu bilgi ve beceriler, kuramsal bilgilere ihtiyaç duyulmayacağı anlamına gelmez. Çünkü bir süre sonra bir bilgi veya beceri yetersiz kalabilmektedir. Ayrıca kuramlar, kendi kişisel hayatımızda daha büyük bir sosyal resmi nasıl görebileceğimiz konusunda temel bir anlayış sağlamış olurlar. Kuramlar elde edilen bir bilginin doğruluğu iddiasındadır ve ancak bu doğru bilgi yürütüldüğünde geçersiz hale gelirler. Kuramların en önemli özelliği ise olaylara ve olgulara objektif ve nesnel bakmalarıdır. Bu nedenle bir kuram kişi ya da gruplar tarafından reddediliyorsa, bu kuramın reddedenler tarafından doğruluğunun çürütülmesi gerekir. Bir başka deyişle, bir kuramın gerçeklerle yeterince desteklenmediğini savunanların, bu yetersizliği ispat etmeleri gerekir. Aksi takdirde bu reddediş bir söylemden öteye geçemez.

Bu kitap sosyal bilimler üzerine çalışmalar yapan öğrenci ve araştırmacıların çalışmalarına katkı sunmak için hazırlanmıştır. Kitabın tüm yazarlarına, okurlar huzurunda emeklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Figen Ereş

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editör: Doç. Dr. Figen EREŞ

1. BÖLÜM: SOSYAL KİMLİK KURAMI

Ali DURAN, MEB

2. BÖLÜM: İŞLEVSELÇİ KURAM

Dr. Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

3. BÖLÜM: ÖRGÜTSEL EKOLOJİ KURAMI

Dr. Tuğba HOŞGÖRÜR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

4. BÖLÜM: EŞİTLİK KURAMI

Doç. Dr. Figen EREŞ, Gazi Üniversitesi

5. BÖLÜM: SOSYAL KONTROL KURAMI

Ali DURAN, MEB

6. BÖLÜM: YENİLİĞİN YAYILMASI KURAMI

Dr. Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

7. BÖLÜM: SOSYAL AĞ KURAMI

Dr. Tuğba HOŞGÖRÜR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

8. BÖLÜM: MOTİVASYON KURAMLARI

Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

9. BÖLÜM: SOSYAL SERMAYE KURAMI

Dr. Mahmut POLATCAN, Karabük Üniversitesi

Doç. Dr. Ali Çağatay KILINÇ, Karabük Üniversitesi

10. BÖLÜM: GÖÇ KURAMLARI

Ali DURAN, MEB

11. BÖLÜM: YENİ KALKINMA KURAMLARI

Dr. Hale ERDEN, Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi

Dr. Ali ERDEN, Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi

12. BÖLÜM: DURUMSALLIK (KOŞUL BAĞIMLILIK) KURAMI

Dr. Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

13. BÖLÜM: BÜROKRASİ KURAMI

Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

14. BÖLÜM: ELEŞTİREL KURAM

Dr. Mahmut POLATCAN, Karabük Üniversitesi

Doç. Dr. Ali Çağatay KILINÇ, Karabük Üniversitesi

15. BÖLÜM: FEMİNİZM KURAMI

Doç. Dr. Pınar BİLASA, Gazi Üniversitesi

16. BÖLÜM: KURUMSALCILIK KURAMI

Dr. Tuğba HOŞGÖRÜR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

17. BÖLÜM: LİDERLİK KURAMLARI

Ali DURAN, MEB

18. BÖLÜM: KAYNAK BAĞIMLILIĞI KURAMI

Dr. Sultan Bilge KESKİNKILIÇ KARA, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

19. BÖLÜM: SOSYAL ÖĞRENME KURAMI

Doç. Dr. Vural HOŞGÖRÜR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	v
Bölümler ve Yazarları.....	vii

1. BÖLÜM SOSYAL KİMLİK KURAMI

Sosyal Kimlik	8
Sosyal Sınıflandırma	9
Sosyal Karşılaştırma	10
Özet	13
Kaynakça.....	14

2. BÖLÜM İŞLEVSELÇİ KURAM

Talcot Parsons ve Sosyal Sistem	18
Robert K. Merton ve İşlevselci Kurama Katkıları	21
Özet	23
Kaynakça.....	25

3. BÖLÜM ÖRGÜTSEL EKOLOJİ KURAMI

Özet	36
Kaynakça.....	37

4. BÖLÜM EŞİTLİK KURAMI

Özet	45
Kaynakça.....	46

5. BÖLÜM

SOSYAL KONTROL KURAMI

Bağlılık (Attachment)	51
Adanmışlık (Commitment)	51
Katılım (Involvement)	52
İnanç (Belief)	52
Sosyal Kontrol Kuramı ile İlgili Eleştiriler	54
Özet	62
Kaynakça.....	63

6. BÖLÜM

YENİLİĞİN YAYILMASI KURAMI

Gabriel Tarde ve Yeniliğin Yayılması	68
Everett Rogers ve Yeniliğin Yayılması Kuramı.....	69
Özet	75
Kaynakça.....	76

7. BÖLÜM

SOSYAL AĞ KURAMI

Özet	88
Kaynakça.....	89

8. BÖLÜM

MOTİVASYON KURAMLARI

Kapsam Kuramları	92
İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı.....	92
Çift Faktör Kuramı	93
Başarma Güdüsü Kuramı.....	94
E.R.G. Kuramı.....	94
İlişki Kurma Gereksinimi.....	95
Süreç Kuramları.....	95

Beklenti Kuramı.....	96
Bireysel Amaçlar ve İş Başarısı İlişkisi Kuramı	96
İş Tatmini Kuramı	97
Özet	98
Kaynakça.....	100

9. BÖLÜM

SOSYAL SERMAYE KURAMI

Sermaye Formları	103
Sosyal Sermayenin Tarihsel Gelişim Serüveni.....	105
Sosyal Sermayeyi Tanımlama Çalışmaları	108
Sosyal Sermaye Sınıflandırmaları.....	109
Sosyal Sermayenin Unsurları.....	110
Özet	112
Kaynakça.....	113

10. BÖLÜM

GÖÇ KURAMLARI

Göç ve İlgili Kavramlar.....	126
Göç (Migration).....	126
Göçmen (Migrant)	126
Mülteci (Refugee)	127
Sığınmacı (Asylum Seekers)	127
Göçmen İşçiler (Migrant Worker)	127
Asimilasyon (Assimilation).....	128
Vasıflı Göçmenler (Skilled Migrant).....	128
Kayıt-Dışı/ Yasa-Dışı Göçmenler (Undocumented/Illegal Migrants)	128
Transit göçmen (Transit Migrant).....	128
Döngüsel göç (Circular Migration)	129
Zorunlu Göçmenler (Forced/Involuntary Migrants)	129
Aile Birleşimi Yoluyla Göçmenlik (Family Unification)	129
Uluslararası İnsan Kaçakçılığı (International Human Trafficking)	129

Göçmen Kaçakçılığı	129
Göç Nedenleri	130
Göç Türleri	133
Zorunlu-Gönüllü Göçler	135
Beyin Göçü (Brain-Drain)	136
Geri Dönüş Göçü (Return Migration)	136
Göçün Sonuçları	136
Göç Kuramları	140
Temel Göç Kuramları	141
Ravenstein'in Göç Kuramları	141
Petersen'in Beş Göç Tipi	142
Parekh'in Üçlü Göç Kuramı	144
İtme-Çekme Kuramı (Push-Pull Theory; Everett Lee Göç Kuramı)	144
Zelinsky'nin 'Hareketlilik Geçişleri Hipotezi'	145
Ekonomik Temelli Göç Kuramları	147
Neo-Klasik Ekonominin Makro Göç Kuramı	147
Neo-Klasik Ekonominin Mikro Göç Kuramı	148
Yeni Ekonomi Kuramı (The New Economics of Migration)	149
İkiye Bölünmüş Emek Piyasası Kuramı (Dual Labor Market Theory)	151
Sosyo-Kültürel Göç Kuramları	151
Dünya Sistemi (Merkez-Çevre) Göç Kuramı (World Systems Theory)/Merkez-Çevre (Center-Periphery)	151
Göçmen İlişkiler Ağı (Network) Kuramı	153
Göç Sistemleri Kuramı	156
Kesişen Fırsatlar Kuramı	158
Özet	163
Kaynakça	164

11. BÖLÜM

YENİ KALKINMA KURAMLARI

Neo-Liberal Kalkınma Kuramı.....	169
İçsel Büyüme Kuramı.....	171
Temel İhtiyaçlar Kuramı.....	172
İnsan Merkezli Kalkınma	174
Eşitlikçi Kalkınma	176
Sürdürülebilir Kalkınma.....	176
Yeni Kurumsal Kalkınma	178
Değişen Bölgesel Kalkınma.....	180
Özet	184
Kaynakça.....	185

12. BÖLÜM

DURUMSALLIK (KOŞUL BAĞIMLILIK) KURAMI

Woodward Araştırması	190
Burns ve Stalker Araştırması	192
Mekanik Örgüt Yapısının Özellikleri	192
Organik Örgüt Yapısının özellikleri.....	193
Lawrence ve Lorsch Araştırması	194
Durumsallık Kuramında Örgütleri Etkileyen Değişkenler.....	195
Özet	197
Kaynakça.....	198

13. BÖLÜM

BÜROKRASİ KURAMI

Weber'in Bürokrasi Kuramı	201
İdeal Tip Bürokrasi Modeli	201
Weber'e Göre Otorite	203
Geleneksel Otorite.....	203
Karizmatik Otorite	204
Yasal Otorite.....	205
Özet	205
Kaynakça.....	207

14. BÖLÜM ELEŞTİREL KURAM

Eleştirel Kuramın Tarihsel Arka Planı ve Frankfurt Okulu	209
Eleştirel Kuramın Ne'liği: Eleştirel Kuramı Anlamak.....	212
Geleneksel ve Eleştirel Kuram	216
Eleştirel Kuramın Eğitime Yansıması Olarak Eleştirel Pedagoji	217
Özet	220
Kaynakça.....	221

15. BÖLÜM FEMİNİZM KURAMI

Feminizmin Kökeni	223
Feminizmin Türleri	224
Özet	234
Kaynakça.....	235

16. BÖLÜM KURUMSALCILIK KURAMI

Özet	254
Kaynakça.....	255

17. BÖLÜM LİDERLİK KURAMLARI

Liderlik.....	257
Liderlikte Güç Kaynakları	264
Ödül Gücü	266
Zorlayıcı Güç.....	266
Yasal Güç	267
Uzmanlık Gücü	267
Karizmatik Güç	267
Liderlik Kuramları.....	269

Büyük Adam Kuramı (The Great Man Approach)	270
Özellikler Kuramı (Traits Approach).....	270
Davranışsal Liderlik Kuramı (Behavioral Leadership Theories).....	271
Ohio State Üniversitesi Liderlik Çalışmaları	272
Michigan Üniversitesi Liderlik Çalışmaları	272
Blake ve Mouton'un Yönetim Tarzı Matrisi	274
Douglas Mc Gregor'un X ve Y Kuramı	275
Likert'in Sistem 4 Modeli	276
Robert Bale'in Harvard Üniversitesi Araştırması	276
Durumsal Liderlik Kuramı (The Contingency Approach)	277
Fred Fiedler'in Etkin Liderlik Kuramı	278
House'in Yol-Amaç Kuramı (The Path-Goal Theory of Leadership)	279
Hersey ve Blanchard'ın Durumsallık Yaklaşımı	280
Vroom ve Yetton'un Karar Verme Modeli	281
Reddin'in Üç Boyutlu Lider Etkinliği Yaklaşımı	281
Modern Liderlik Kuramları	283
İşlemci (Transaksiyonel) Liderlik	283
Dönüşümcü (Transformasyonel) Liderlik	285
Demokratik Liderlik	288
Vizyoner Liderlik	289
Öğretimsel Liderlik	289
Dağıtımcı Liderlik	291
Karizmatik Liderlik.....	294
Otantik Liderlik.....	297
Etik Liderlik.....	301
Hizmetkâr Liderlik.....	305
Özet	310
Kaynakça.....	311

18. BÖLÜM

KAYNAK BAĞIMLILIĞI KURAMI

Kaynak ve Bağımlılık Kavramları	322
Kaynak Bağımlılığı Kuramı ve Örgütler	323
Dikey Birleşme.....	329
Ortak Girişim ve Örgütler Arası İlişkiler	330
Yönetim Kurulları.....	330
Politik Eylem	331
Üst Düzey Yöneticilerin Değişimi ve Devri	331
Özet	332
Kaynakça.....	333

19. BÖLÜM

SOSYAL ÖĞRENME KURAMI

Sosyal Öğrenme Kuramının Gelişimi.....	337
Kuramın Temel Kavramları	338
Öz Yeterlik	338
Dolaylı Pekiştireç/Dolaylı Ceza	339
Dolaylı Duygusallık.....	339
Model Öğrenme.....	339
Sosyal Öğrenme Kuramının Temel İlkeleri	340
Karşılıklı Belirleyicilik	340
Sembolleştirme	340
Öngörü ve Dolaylı Öğrenme	340
Kendini Düzenleme	340
Kendini Yargılama	341
Öğrenme Süreçleri	341
Özet	342
Kaynakça.....	343

Yazarlar Hakkında.....	345
-------------------------------	------------

1. BÖLÜM

SOSYAL KİMLİK KURAMI

Sosyal Kimlik Kuramı'nın öncüsü olan Tajfel'in çalışmalarının çıkış noktası din ve ırk kökenli gruplar arasındaki ayrımcılık ve çatışmadır. Moscovici'nin azınlıklarla ilgili araştırmalarından da esinlenen Tajfel, John Turner ile ortak çalışmaları sonucu, 1970'li yılların ortalarında Sosyal Kimlik Kuramı'nı geliştirmişlerdir (Demirtaş-Madran, 2012). Son yıllarda sosyal kimlik, grup içi ilişkilerin ve grupsal davranışların araştırılmasına önemli bir role sahiptir (Cameron, 2004). Sosyal kimlik, bireylerin duygusal açıdan belirli değerler çerçevesinde bir veya birden fazla sosyal gruba üye olmalarına dair algılarından kaynaklanan özdeşleşme biçimidir (Tajfel, 1982). Sosyal kimlik kuramı; bireylerin kendilerini nasıl algıladıklarının, üyesi oldukları sosyal gruplar ve sınıflamalardan anlaşılabilirliğini öne sürmektedir (Abrams, 2009; Demirtaş, 2013; Rubin ve Hewstone, 1998; Tajfel, 1982; Wagner ve Ward, 1993). İnsan, olumlu bir öz değerlendirme, geliştirme ve benlik saygısını yüceltme ihtiyacı doğrultusunda, yapısı gereği bireysel çıkarları uğruna 'gruplaşma' ve 'kendini bir gruba ait hissetme' davranışları sergilemektedir (Demirtaş-Madran, 2012; Mlicki ve Ellemers, 1996). Ancak Abrams'a (2009) göre sosyal kimlik kuramı henüz bireylerin ilk aşamada niçin bir grubun üyesi olduklarına dair tam bir açıklama getirmemiştir. İnsanlar kendilerini ait hissettikleri grubu diğerlerinden üstün görme düşüncesine bu grupla özdeşleşme sonucu ulaşmaktadırlar. Sosyal kimlik kavramı ile açıklanan bu durum, Sosyal Kimlik Kuramı'nın temelini oluşturmaktadır (Brewer ve Kramer, 1985; Demirtaş, 2003). Tajfel'e (1982) göre sosyal kimlik sürecinin ilk belirleyicisi sınıflamadır. Bireyler kendilerini ve diğer insanları, kendilerine olan benzerlikleri ve farklılıklara göre sınıflandırır. Sınıflandırma aracılığıyla grup içi kişisel ve grupsal benzerlikler önem kazanırken grup dışı farklılıklar da abartılma eğilimindedir. Bazı bireylerin, üstün başarılar gösteren bir spor takımının taraftarı olarak, takımın başarılarından kendilerine pay çıkardıkları ve benlik saygısını güçlendirme eğilimine

girdikleri görülmektedir. Bu durum toplumun yararına olmaktan ziyade bireysel çıkarların gözetildiğini göstermektedir (Demirtaş-Madran, 2012). Belirli bir sosyal kimlik altında kendilerini kategorilendiren bireyler, bireysel olarak hissettikleri duygulardan farklı ve diğer grup üyeleriyle ortak bazı grup temelli duygular hissetmektedirler (Öner, 2005). İnsan doğuştan gelen yapısı gereği içinde olan ait olma dürtüsü ile topluluk hâlinde yaşamaya başlamıştır ve bunun sonucu olarak da çeşitli sosyal kimlikler edinmektedir. Gruplar arası davranış olarak da değerlendirilen sosyal kimlik, iç grup ve dış grup üyeleri arasında karşılaştırmalar sonucu bireyin kendi sosyal benliğini belirlemesine ve topluluk hâlinde hareket etmesi ile sonuçlanır. Bu noktada sosyal grubun üyesi olan birey, kendi grubunu olumlu yönde bir ayrımcılık ile algılamak dış grup üyelerini de iç grup yanlılığı ile dışlama eğilimi gösterecektir (Tajfel, 1982). Smith ve Silva'ya (2012) göre bireylerin gruplarla benzerlikler aracılığı ile özdeşim kurmaları sosyal açıdan olumlu aidiyet duygusu oluşturmaktadır. Bireylerin sosyal kimlikleri sonucu oluşan grup üyelikleri, davranışlarının temel belirleyicileridir (Brown ve Turner, 1979). Baş (2016) sosyal kimliği, bireyleri diğerlerinden ayıran ve bir gruba bağlayan bir kimlik olarak tanımlarken bu süreçte kişiliğin (depersonalization) ve bireyliğin (deindividuation) yok olduğunu ifade etmektedir. Bireyler kendilerine ait hissettikleri iç gruba göre benzer, dış gruba göre farklı davranışlar sergilemeye başlar.

Sosyal grup, aynı sosyal kimliğe sahip iki veya daha fazla insanın bir araya gelmesinden oluşan bir topluluk olarak tanımlanabilir. Aynı sosyal grup içerisindeki bireyler, kim olduklarını benzer ifadelerle açıklarlar ve diğerlerinden farklı yönlerinin de aynı olduğunu belirtirler. Grup üyeliği “ben” kelimesinden ziyade “biz” olmayı gerektirirken grup dışı kişileri de sadece “o” olarak değil de “onlar” diye sınıflandırarak tanımlanmaktadır. Grupsal süreçlerde kişisel kimlik ön planda tutulmazken kişisel kimliklerin oluşumu grupsal süreçlerden etkilendiği söylenebilir (Hogg, Abrams, Otten ve Hinkle, 2004).

Tajfel'e (1982) göre grup üyelikleri bireylerin sosyal çevresini yapılandırmakla kalmaz, aynı zamanda bireylerin hangi sınıfa ait olup olmadıklarını belirler. Birey, kendini bir gruba yakın hissettiğinde o grubun özelliklerine karşı sempati duyarak grup ile kendini özleştirecek ve sosyal kimliğini oluşturacaktır. Sosyal kimliğe sahip olmak ve ona uygun hareket etmek için fiziki olarak grubun içinde yer almak zorunlu değildir. Birey grubu ile aynı ortamda yer almamasına rağmen, özdeşleşme aracılığıyla, aidiyet duygusu geliştirerek grubun üyesi olarak hissedebilir ve bireyin sosyal kimliği oluşur (Baş, 2016). Turner (1982) da sosyal kimlik kuramının bilişsel sürecine vurgu yapmakta ve gruba üyelik için fiziki durumların gerekmediğine işaret etmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, bireylerin belirli bir gruba aidiyet hissetmeleri için fiziksel olarak bir araya gelme zorunluluğunun bu-